

Urbanost alpskega sveta in opuščena zemljišča

Dve novi publikaciji se posvečata razpetosti med urbanim in ruralnim, prostorskim strukturam in poselitveni topografiji: v središču pozornosti prve knjige je avstrijska Tirolska, v drugi je to Švica..... [Več na strani 1](#)

Javna sredstva rešujejo žičnice in smučišča

Kot ugotavlja študija, ki so jo opravili na Univerzi v St. Gallnu v Švici, je negotovost, ki je bila značilna za gospodarski položaj švicarskih gorskih železnic v zadnjih petih letih, sicer nekoliko popustila, a kljub temu bi brez javnih sredstev propadlo vsako tretje podjetje iz te panoge. [Več na strani 2](#)

EU podpisala še tri protokole Alpske konvencije

Svet ministrov za okolje je 2. decembra 2005 pooblastil Evropsko komisijo za podpis še treh protokolov Alpske konvencije v imenu EU: to so protokoli s področja turizma, energije in varstva tal..... [Več na strani 3](#)

Urbanost alpskega sveta in opuščena zemljišča

Dve novi publikaciji se posvečata razpetosti med urbanim in ruralnim, prostorskim strukturam in poselitveni topografiji: v središču pozornosti prve knjige je avstrijska Tirolska, v drugi je to Švica. Dognanja raziskovalnega dela o Švici dosegla široko občinstvo in tako sprožila javno razpravo, za kar imajo pomembne zasluge znana avtorska imena, kot sta, denimo, Jacques Herzog in Pierre de Meuron.

Skupina mladih arhitektov "Young European Architects" (YEAN), ki prihajajo z Dunaja, Rotterdama in Bordeauxa, je v svoji publikaciji „TirolCITY – nova urbanost v Alpah“ (de/en) za velenje opredelila kar celotno območje severne Tirolske. Osrednje vprašanje, s katerim se ukvarjajo avtorji, je koncept TirolCITY-ja, torej mrežnega mesta razvejene strukture z naraščajočo mobilnostjo in spreminjajočo se družbo. Združevanje sedmih mestnih območij na Tirolskem v eno samo aglomeracijo trakaste oblike je jasno razvidno že na satelitskih posnetkih - zlasti dolina reke Inn s stranskimi dolinami je zato opredeljena kot samostojno območje poselitve, za katero so tudi sicer značilni vsi znaki urbane aglomeracije. Na vozliščih goste prometne mreže je opaziti nastajanje novih industrijsko-obrtnih con, ki počasi zapolnjujejo nepozidana zemljišča med posameznimi občinami.

Na pobudo baselskega Inštituta za mesto sodobnosti, ki deluje v okviru studia ETH, pa je na več kot tisoč straneh 150 študentk in študentov pripravilo urbanistični portret Švice. Tako se tudi imenuje publikacija, ki obsega tri zvezke (de) in ji je priložena tematska karta, iz katere so razvidna nasprotja med obrobniimi območji, tako imenovanimi gorskimi opuščenimi zemljišči, za katera je značilen gospodarski in demografski propad, in tremi večjimi metropolitanskimi območji okrog Basla, Züricha in Lausanna oz. Ženeve. V vmesnem prostoru so na karti prikazane še „mreže mest“, „gorski turistični kraji“ začasnega urbanega karakterja, kot je npr. Davos, in „mirne cone“.

Bibliografija in nadaljnje informacije: YEAN (izd.) (2005): TirolCITY. New Urbanity in the Alps/Neue Urbanität in den Alpen/Nova urbanost v Alpah. Založba Folio. Dunaj-Bolzano. ISBN 3-85256-319-4. Spletna stran: <http://www.tirolcity.com/> (en);

Diener, R. et al. (2005): Die Schweiz – ein städtebauliches Portrait (Urbanistični portret Švice). Založba Birkhäuser. 3 zvezki. Spletna stran:

<http://www.ethlife.ethz.ch/articles/tages/staedtebauportraet.html> (de)

Vsebina

Urbanost alpskega sveta in opuščena zemljišča [1](#)

Javna sredstva rešujejo žičnice in smučišča [2](#)

GenderAlp! – prostorsko načrtovanje, ki upošteva enakost spolov [2](#)

Francija: Hoja s krpljami - nič več zastoj? [2](#)

Izšla publikacija o pogajanjih pri okoljskih konfliktih [2](#)

EU podpisala še tri protokole Alpske konvencije [3](#)

Trajnostne rešitve mladih za prometno problematiko v Alpah [3](#)

Protipoplavni ukrepi ne le za rečno strugo, temveč za celotno dolino [3](#)

Švica: Davos pripravlja celovito bilanco CO2 na krajevni ravni [3](#)

O tem in onem [4](#)

Prireditve [4](#)

Saj ni res, pa je... [4](#)

Sodelavci alpMedie pri CIPRI-International želimo vsem bralcem vesele praznike in srečno novo leto.

Naslednja številka novic bo izšla sredi januarja.

Javna sredstva rešujejo žičnice in smučišča

Kot ugotavlja študija, ki so jo opravili na Univerzi v St. Gallnu v Švici, je negotovost, ki je bila značilna za gospodarski položaj švicarskih gorskih železnic v zadnjih petih letih, sicer nekoliko popustila, a kljub temu bi brez javnih sredstev propadlo vsako tretje podjetje iz te panoge. Avtorji študije so opozorili, da sta za švicarski žičniški sektor v celoti značilni razdrobljenost in odsotnost velikih podjetij. Da bi se zmanjšala odvisnost gospodarskih organizacij od javnih sredstev, ki naj bi bila odgovorna za upočasnitev sicer nujno potrebnega procesa prestrukturiranja, študija predlaga pogostejše združitve in prevzeme podjetij.

Eden od najpomembnejših ciljev koncepta odpiranja novih smučišč na avstrijskem Koroškem je prispevati k učinkoviti rabi javnih sredstev, namenjenih za financiranje smučišč, saj tudi tukaj okoli 40 % investicij v nove vlečnice in sedežnice financirajo z javnimi sredstvi. Kot predvideva omenjeni koncept, bi se koroška smučišča razdelila na deset turističnih in 14 regionalnih smučarskih območij, pri čemer naj bi turistična območja postala vodilna v branži.

Vira in nadaljnje informacije: http://www.seilbahnen.org/2005_Medienmitteilungen.html (de) 27.10.2005, <http://www.tourismuspresse.at/detail.html?id=284696&lang=de> (de)

Zlasti manjše gorske žičnice so odvisne od subvencijskih sredstev.

Copyright: <http://www.hahnenklee.de>

GenderAlp! – prostorsko načrtovanje, ki upošteva enakost spolov

Minilo je že leto dni, odkar v okviru pobude Skupnosti Interreg IIIB poteka projekt z naslovom „GenderAlp! Prostorski razvoj za ženske in moške“. Avstrijska zvezna dežela Salzburg, ki ima vlogo vodilnega partnerja, je predstavila prve konkretne rezultate: eden od 47 t.i. delnih projektov, ki sodijo v krovni projekt »GenderAlp!«, je tudi „Potrebam prilagojeno načrtovanje in gradnja za ženske in moške v Salzburgu“.

Salzburški projekt prikazuje, kako lahko prostorski planerji pri svojem delu, denimo pri pripravi načrtov namembnosti zemljišč ali zazidalnih načrtov, prispevajo k upoštevanju načela enakosti spolov v prostorskem planiranju, tj. upoštevanja različnih potreb žensk in moških na različnih življenjskih področjih, kot so bivanje oz. bivanjsko okolje, socialna infrastruktura, povezava v javnem prometu ali varnost na javnih prostorih. Naslednji korak pri izvajanju projekta bo izdelava praktičnega vodnika s cilji in merili kakovosti ter kazalci za planerje in akterje odločanja v politiki. V projektu „GenderAlp!“, ki se bo zaključil konec leta 2007, sodelujejo partnerji iz Avstrije, Francije, Italije, Nemčije in Slovenije. Vira in nadaljnje informacije: <http://www.genderalp.com> (en), <http://www.salzburg.gv.at> (de) 9. 12. 2005

Francija: Hoja s krpljami - nič več zastoj?

5. decembra 2005 je francoski parlament sprejel zakon, ki med drugim predvideva omejitev proste hoje s krpljami: občine bodo od oseb, ki uporabljajo krplje, udeležencev zimskih pohodov ali turnih smučarjev, lahko odslej zahtevale plačilo posebne takse, kakor hitro bo za te dejavnosti zagotovljena minimalna infrastruktura (markacijski drogovi, začasna parkirišča in zatočišča, stranišča itd.). Svoje nasprotovanje so že izrazila različna športna in planinska združenja.

S problemom prostega dostopa do alpskih vrhov se ukvarja tudi bavarski projekt z naslovom „Okolju prijazno alpinistično smučanje“, ki poskuša doseči usklajenost interesov narave in gorskih športnikov. Konec novembra je v Münchnu o tej problematiki potekala tudi mednarodna konferenca, v okviru katere so si lahko strokovnjaki, predstavniki organov oblasti, športni amaterji in drugi zainteresirani izmenjali izkušnje in spregovorili o morebitnih rešitvah.

Vira in nadaljnje informacije: <http://www.kairn.com/article.html?id=606> (fr), <http://www.alpenverein.de> (de)

Izšla publikacija o pogajanjih pri okoljskih konfliktih

V okviru Švicarskega nacionalnega raziskovalnega programa (NFP 48) je pred kratkim izšla nova knjiga z naslovom „Pogajanja pri okoljskih konfliktih“. Osrednje mesto v raziskavah zavzemajo problematika in možnosti konfliktov, ki izhajajo iz različnih zahtev pri rabi in ohranjanju alpskega prostora.

Z vidika treh znanstvenih področij obravnava publikacija vprašanje, ali je mogoče okoljske konflikte učinkoviteje reševati s pogajanjem. Avtorji so analizirali ekonomske, sociološke in pravne vidike pogajalskega pristopa ter predstavili pogoje in možnosti kot tudi omejitve pri pogajanjih. Predstavili so predloge za učinkovitejše oblikovanje pogajanj v primeru okoljskega konflikta in jih raziskali tako, da so upoštevali vidik pravne kompatibilnosti.

Bibliografija: Staehelin-Witt, E., Saner, R. & Wagner Pfeifer, B. (2005): Pogajanja pri okoljskih konfliktih – ekonomski, sociološki in pravni vidiki pogajalskega pristopa v alpskem prostoru (Verhandlungen bei Umweltkonflikten - Ökonomische, soziologische und rechtliche Aspekte des Verhandlungsansatzes im alpinen Raum). Raziskovalno poročilo NFP 48, 192 strani. ISBN 3-7281-3016-8. Spletni naslov: <http://www.vdf.ethz.ch> (de)

EU podpisala še tri protokole Alpske konvencije

Svet ministrov za okolje je 2. decembra 2005 pooblastil Evropsko komisijo za podpis še treh protokolov Alpske konvencije v imenu EU: to so protokoli s področja turizma, energije in varstva tal. Gre za prvo znamenje, da EU priznava pomen Alpske konvencije po več kot desetletnem obdobju, v katerem ni podpisala nobenega protokola. Vrsto let EU tudi ni sodelovala pri dejavnostih Alpske konvencije. Njen odnos do te problematike se je v zadnjih letih spremenil zaradi prizadevanj nekaterih alpskih držav, zlasti Avstrije in Nemčije.

Evropska unija pa doslej še vedno ni ratificirala niti enega samega izvedbenega protokola Alpske konvencije. Zanj je konvencija sicer pravno veljavni dokument, ne pa tudi njeni protokoli: prometnega protokola tako sploh še ni podpisala. Peter Haßlacher, vodja oddelka za prostorsko planiranje in varstvo narave pri Avstrijski planinski zvezi in nekdanji podpredsednik CIPRE-International, je zato podpis treh protokolov označil kot „spremembo, ki je zgolj kozmetične narave“.

Vir: CIPRA-International

Trajnostne rešitve mladih za prometno problematiko v Alpah

Od 1. do 3. decembra 2005 je v Werfenwengu v Avstriji potekal kongres, kjer je beseda tekla o preudarnem mobilnostnem vedenju mladih in za mlade na območju Alp. 50 mladih udeležencev, ki so prišli iz različnih regij (Belluno, Južna Tirolska in Aostanska dolina v Italiji, Pongau v Italiji, Freiburg v Nemčiji, Isère v Franciji), so skupaj iskali inovativne rešitve v prometu. Kongres je bil obenem tudi uvod v skupno delovanje mladih pri projektu "Alpine Awareness", ki se izvaja v okviru pobude Interreg III B za območje Alp.

Projektne skupine mladih udeležencev bodo tudi v prihodnje pripravljale trajnostne prometne modele, ki jih bodo v praksi preizkusili sami v sodelovanju z različnimi partnerji, npr. ponudniki prometnih storitev ali avtošolami. Eden od projektov se tako ukvarja z oblikovanjem novega načina izobraževanja bodočih voznikov, v sodelovanju z eno od avtošol mladi pripravljajo izobraževalni program, ki poleg specifičnih znanj za vožnjo posreduje tudi znanja, povezana z vplivi prometa na okolje, v okviru spet nekega drugega projekta pa so udeleženci izdelali načrt različnih smeri šolskih poti, ki jih bodo otroci uporabljali v skupinah in ob točno določenem času (t.i. walking bus).

Vir in nadaljnje informacije: <http://www.alpineawareness.net> (de/fr/it/en),
<http://www.tourismuspresse.at/detail.html?id=284572&lang=de> (de)

Glede javnega prometa imajo mladi svoje želje.

Copyright: <http://www.zueri.ch>

Protipoplavni ukrepi ne le za rečno strugo, temveč za celotno dolino

Predstavniki strokovnih služb na področju zaščite pred visokimi vodami so se prve dni decembra srečali v južnotirolskem kraju Vipiteno/Sterzing v Italiji in ob tej priložnosti pregledali izkušnje, ki so bile zbrane v okviru projekta River Basin Agenda. Ta se izvaja v okviru pobude Interreg III B, zaključil pa se bo februarja prihodnje leto. Namen projekta je način zaščite pred visokimi vodami čim učinkoviteje prilagoditi posebnosti alpskega prostora.

Projektne partnerji iz Nemčije, Francije, Italije, Avstrije, Švice in Slovenije so poskusili koncept protipoplavne zaščite, ki se je osredotočal le na rečno strugo, razširiti ter načrtovanje in izvedbo ukrepov predvideti tudi za celotno območje rečnih dolin. Področje zaščite pred visokimi vodami bo treba v prihodnje v večji meri upoštevati pri prostorskem planiranju, npr. pri opredeljevanju novih območij obrtne dejavnosti ali območij poselitve. V proces planiranja pa so se intenzivneje vključili tudi prebivalci, kar je raziskovalcem v okviru projekta uspelo s pomočjo tako imenovanih „forumov za reko“.

Vira in nadaljnje informacije: <http://www.flussraumagenda.de> (de/en), <http://www.provinz.bz.it> (de/it) 01.12.2005

Švica: Davos pripravlja celovito bilanco CO2 na krajevni ravni

Občina Davos v Švici namerava v okviru skupnega projekta z inštituti Zvezne politehnike (ETH) ugotoviti, kolikšne količine CO2, ki škodljivo vpliva na podnebje, se v ozračje sprostijo na območju Davosa. Kot mesto, ki mu je bil podeljen znak energijsko varčnega mesta, si je Davos zastavil 15-odstotno zmanjšanje porabe fosilnih goriv do leta 2014. Na podlagi obstoječih statističnih podatkov in raziskav bodo izdelani aktualna bilanca CO2 in različni scenariji prihodnjega razvoja.

Raziskovalci pri tem ne bodo opravili le izračunov emisij, temveč bodo upoštevali tudi ponore CO2 v naravnem prostoru, kot je npr. gozd. Namen bilance CO2 je pokazati, kje so možnosti varčevanja, in pospešiti izvajanje ustreznih ukrepov na področju energijske politike. Dobljeni rezultati bodo uporabni tudi za druge občine.

Vira in nadaljnje informacije: <http://www.slf.ch> (de/fr/it/en), http://www.oekonews.at/index.php?mdoc_id=1011888 (de)

O tem in onem

Zaradi hidrogeološko pogojenih tveganj ogrožena številna območja v Italiji

Kot navaja posebno opozorilo, ki ga je nedavno objavilo italijansko okoljsko ministrstvo, je 70 odstotkov italijanski občin, od katerih skorajda vse ležijo na gorskih območjih, ogroženih zaradi hidrogeološko pogojenih tveganj. Sedem odstotkov državnega ozemlja je izpostavljenih zelo visokim hidrogeološkim tveganjem. Pojavljanje zemeljskih plazov in podorov je tako pričakovati zlasti na območju Aostanske doline, Piemonta, Kampanje, Emilije-Romanje in Toskane. Za izvedbo več kot 4000 nujnih zaščitnih ukrepov bo treba zagotoviti 10 milijard evrov, ukrepi za zavarovanje številnih pobočij pa bodo zahtevali nadaljnjih 30 milijard evrov.

Vir: montagna.org 22. 11. 2005, <http://www.montagna.org/node/3186> (it)

Narodne skupnosti v alpsko-jadranskem prostoru

Delovna skupnost Alpe-Jadran namerava ustanoviti mrežo, ki bo med seboj povezovala inštitucije iz alpsko-jadranskega prostora, katerih osnovna naloga bo raziskovanje problematike narodnih skupnosti. Podlaga za nadaljnje delo na področju narodnih manjšin je gradivo z naslovom „Manjšine in čezmejno sodelovanje v prostoru Alp in Jadrana“, ki ga je na 480 straneh izdala Delovna skupina za manjšine. Za prihodnje leto je tako v načrtu kongres na avstrijskem Koroškem, na katerem bo osrednja tema vloga narodnih skupnosti na področju čezmejne kulturne izmenjave.

Vira in nadaljnje informacije: <http://www.alpeadria.org> (de/it/sl/en), <http://www.kleinezeitung.at> (de) 5. 12. 2005

Nova razvojna zasnova za Alpski Ren

Mednarodna vladna komisija za Alpski Ren (IRKA) in Mednarodni odbor za regulacijo Rena (IRR) sta predstavila novo zasnovo razvoja doline Alpskega Rena kot življenjskega in gospodarskega prostora. Osrednje mesto v zasnovi zavzema področje varstva pred poplavami, pri čemer so upoštevana ekološka načela. Pri izvajanju razvojnih ukrepov bodo sodelovali avstrijska zvezna dežela Vorarlberg, Kneževina Lihtenštajn ter švicarska kantona St. Gallen in Graubünden.

Vira in nadaljnje informacije: <http://www.alpenrhein.net> (de),
http://www.ots.at/meldung.php?schluessel=OTS_20051201_OT0301 (de)

Mreža regij brez GSO je vedno gostejša

Novembra 2003 sta avstrijska zvezna dežela Zgornja Avstrija in italijanska dežela Toskana ustanovili zvezo regij, ki so se prostovoljno odpovedale uporabi gensko spremenjenih organizmov v rastlinski pridelavi. Mreža regij brez GSO šteje danes na območju Evrope 36 članov, na konferenci regij brez GSO, ki je bila letos decembra v francoskem kraju Rennes, pa so se mreži pridružili še avstrijski deželi Tirolska in Spodnja Avstrija ter italijanski Piemont. Člani povezave vztrajajo, da morajo imeti regije pravico, da se samostojno odločijo glede vprašanja soobstoja konvencionalne kmetijske pridelave in pridelave z uporabo GSO.

Vir: <http://www.genfood.at/Aktuell/News/1034/index.html> (de)

Prireditve – več na www.alpMedia.net

Letno srečanje Nemške delovne komisije za visokogorje 2006: „**Vpliv okoljskih sprememb v visokogorju na načrtovanje poselitve in varstvo pred naravnimi nesrečami**“ Stuttgart, 27.-29. 1. 2006. Konferenčni jezik: nemščina. Organizira: Inštitut za geografijo Univerze v Stuttgartu.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.geographie.uni-stuttgart.de> (de)

Sejem, kongres in festival: **NATUR**. Basel (Švica), 23.-26. 1. 2006. Konferenčni jezik: nemščina. Organizira: Švicarski sejem (Messe Schweiz).

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.natur.ch> (de)

Phil.Alp 2006: **Alpe z vidika mladih raziskovalcev**. Glarus (Švica), 23.-24. 3. 2006. Konferenčni jezika: nemščina in francoščina. Organizira: Medakademska komisija za raziskovanje Alp (ICAS).

Več informacij na spletnem naslovu:

<http://www.alpinestudies.ch/tagungen/philalp06/index.html> (de/fr)

14. mednarodna **letna konferenca Zveze za podnebje**. Dunaj (Avstrija), 4.-5. 5. 2006. Konferenčni jezik: nemščina, angleščina. Organizira: Zveza za podnebje.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.klimabuendnis.org> (de/en)

5. mednarodna poletna šola **NCCR Climate Summer School**. Grindelwald (Švica), 27. 8.-1. 9. 2006. Konferenčni jezik: angleščina. Organizira: NCCR Climate, Univerza v Bernu.

Več informacij na spletnem naslovu:

http://www.nccr-climate.unibe.ch/events_summer_school.html (en)

Saj ni res, pa je...

...Letošnjo zimo bodo v avstrijskih Alpah raketometi streljali na vso moč, saj je sovražnik že zavzel velike površine oziroma ga je v kratkem pričakovati, računati pa je treba tudi z okreptvami: sovražnik je namreč sneg. In da bi pristojne službe v prihodnje preprečile daljše zapore avtocest, ki bi jih morale sicer odrediti zaradi velike nevarnosti proženja plazov, so začele uporabljati posebne raketomete. Z natančno usmerjenimi razstrelilnimi naboji lahko sedaj plazove, za katere velja nevarnost proženja, brez večjega hrupa razstrelijo kar izza pisalne mize s pritiskom na računalniško tipko.

Vir:

http://www.asfinag.at/presse/press_e_archiv2005/15_11_2005.htm (de)